

A gyűjtemények állapota és gyarapodása 1910-ben.

1. Jelentés a könyvtárról.

Tisztelt Közgyűlés!

Jelentésem első melléklete az egyesített könyvtáraknak 1910 évi gyarapodását mutatja. Ebben az összeállításban a mi könyvtárunkra vonatkozó adatok egyike másika a tavalyi és a megelőző évekéi mögött marad. 1909-ben 254 művel többet mutattunk ki, noha darabszám szerint idei gyarapodásunk is kedvező, 1035 darabbal nagyobb összegre rúg. Figyelmes vizsgáló észre fogja venni, hogy az egész gyarapodásnak e kedvezőbben alakuló végső összegét a nyomtatványi osztályhoz tartozó különféle kisebb gyűjtemények s a levéltár adatai magyarázzák, viszont világossá lesz előtte az is, hogy a tulajdonképpeni könyvtár gyarapodása kedvezőtlenebb eredménnyel záródott.

Tíz esztendőről szóló jelentéseimben folytonosan kiemeltem, s mindig örömmel számoltam be arról, hogy a könyvtár gyarapodása állandóan emelkedik és egyenletesen növekszik. Ha most a tizenegyedik jelentés elején a gyarapodási statisztika egy adatának esését szükségesnek tartom kiemelni, méltán kérdezheti a közelebből érdeklődő, vajjon ez az egy adat mit jelent? Azt-e, hogy a könyvtár immár elhelyezkedett saját igényei és kereteit megszabó viszonyai szerint, vagy azt-e, hogy fejlődésében, ha csak rövid időre is, megállapodott.

E két lehetőségnek egyikéről sem lehet szólni. A könyvtár fejlődése még egyre tart, gyarapodása pedig örvendetesen emelkedik, daczára annak, hogy a jelzett kimutatásnak egyik tétele az előző évéhez képest csökkent. Azonban mégis történt valami, a mi ezt az ellentmondást megmagyarázza, a melynek földerítésével világossá lesz előttünk, hogy évi gyarapodásunk a kimutatás ellenére is igen jelentékeny és az előző évekéinél sokkal kedvezőbb.

Mivel a pontos statisztika a gyűjtemény életében megbízható mérő eszközül is tekinthető, a kisebb gyarapodás okának kiderítése, ha másért nem, már azért is megkísérlendő, hogy e tétel

igazságát ilyen próbával ellenőrizni lehessen. Azt pedig nagyon lényeges tudni, hogy a gyűjtemény fejlődése mely irányba tér, megállapodik-e, vagy hanyatlík?

Ezt a valóságot annál nagyobb megeledeéssel kell fogadni, mennél jogosultabb aggodalommal gondoltunk az említett statisztikai adat jelentőségére. Világos tehát, hogy e mögött az adat mögött mégis rejlik valami; szerencse, hogy ez a lappangó valami nem a valóságot, hanem annak csupán megtévesztő látszatát jelenti. A statisztika beszéde igaz: ez évi kimutatásunk a tavalyinál a nyomtatványi osztályban kedvezőtlenebb; de a valóság meg az, hogy ez évi gyarapodásunk az említett osztályban s az egész könyvtárban is tetemesen nagyobb, mint tavaly volt. Tehát sem megállapodásról, sem pangásról nincs szó. Ez a tény nem érinti azt a tételt, hogy a statisztika a könyvtárnak érzékeny mérlege, mely a legcsekélyebb libbenést is megérzi és mutatja. Statisztikánk pontos és igaz, nem mutathat mást, mint a valóságot, a valóság pedig az, hogy az év végeig elért gyarapodásunk jelentékeny része az év végén lezárt szerzeménykönyvbe nem volt bevezethető. Ez tehát annyit jelent, hogy az 1910 évi gyarapodás anyagának rendszeres naplózásával hátrálékban maradtunk, még pedig hátrálékul maradt az 1909 évre eső sajtóügyi köteles nyomtatványok és az év közben megvásárolt Kacziány-könyvtár. Vagyis ez az anyag igen sokkal nagyobb annál, ami ez évi statisztikánkban hanyatlást látszott mutatni. A nyomtatványi osztályon kívül a levéltári osztály kimutatása is hézagos, a mennyiben abból az ez évben elhelyezett család levéltárak anyagának számszerű adatai hiányoznak.

Mivel pontos statisztikára törekszünk, melynek pontos könyvelés az egyetlen biztos alapja, mivel az említett nagy gyarapodásokat nem tudtuk naplónkba bevezetni: Ez tehát az év végén lezárt kimutatásban nem is szerepelhetett. S mivel sem a lezárt kimutatás tanulmányát, sem a valóságot elhallgatni, sem fölötte átsuhanni nem akarunk: el kellett mondani, azt a keserű valóságot is, hogy a könyvtár az év folyamán nem volt képesítve arra, hogy gyarapodását szabályszerűen naplózhassa.

E vallomás mögött sem szemrehányás, sem mentegetődzés nincs, csupán az a száraz tény, a mit eléggé sajnálni nem lehet, melyen a nagym. Vallás- és Közoktatásügyi Miniszter úr az év végén segíteni is törekedett, midőn őt rendkívüli munkaerő és két ideiglenes szolgálkalmazására módot nyújtott. Ime tehát nem szemrehányásra, hanem köszönetre van jogunk, nem mentségül, hanem igazolásúl állapítjuk meg a valóságot.

Az új Egyetemi Könyvtár, mely az Erdélyi Nemzeti Múzeum Könyvtárának is otthona, naponkint tíz órán át nyitva tartott olvasó- és dolgozó-termeivel a kor szelleme szerint átalakult rendtartásával, megnövekedett forgalmával és kiszélesített tevékenységi körével 1909 eleje óta, mikor új otthona megnyílt, városunkban és hazánkban egy egészen új intézményt teremtett: modern nagy könyvtárt állított a nemzet tudományos és közművelődési életébe.

Az egyesített könyvtár régi helye szinte a rég múlt szürkeségében ködlik még előttünk is, kik hosszú ideig megbénítva küzdünk szegényes otthonunkban, noha csak két esztendeje múlt annak, hogy bizonyos elfogódással búcsút vettünk tőle. Az egyetem középponti épületének első emeletére helyezett könyvtár és könyvraktár magában is groteszk látvány volt. A hivatalos helyiségek és előadó termek számára készült első emeletet, hogy így mondjuk, közigazgatásilag megtették könyvraktárnak. Az épület szerencsére megbírta ezt a tréfát. Szekrény, szekrény mellett, egyben-egyben 10—14 polcz s ezek mindenikén átlagban két sor, igen gyakran és később három-négy sor könyv volt begyömöszölve. Tanáraink dolgozó szobája egy legömbölyített sarkú, régi guberniális nagy asztal volt, hallgatónk öt puhafa asztal mellett 40 széken, a könyvtári személyzet a tanárok dolgozó asztalával és a katalógussal egy közepes szobában szorongtak. Folyosóink a fal mellett és a közepén végig voltak rakva állvánnyal. Mikor azután már így sem fértünk, egy új szobát és egy darab folyosót csatoltunk hozzá, később az alagsorban, utóbb magánházakban helyezkedtünk el úgy, a hogyan éppen lehetett s legvégül az épület folyosóin és más férfő helyein ládat-ládára halmozva — vártuk a megváltást. A könyvtár 754:41 ²m területen 3934 m. hosszú polczon szorongott minden, könyv, látogató, tisztviselő és a belső könyvtári élet egyaránt. S mégis ez a soká tartó hét szűk esztendő ma már szinte a könyvtári romantika bájával kaczerkodik felénk.

Annyira tarthatatlan volt a helyzet, hogy igen rövid idő alatt és váratlanul meg kellett építeni az új könyvtárt. Az első levelet 1901 októbere végén írtam, melyben már a telek választásáról tárgyaltam, 1902 tavaszán teljesen kész építési programmal állhattam elé, 1903-ban már a kiszemelt telek megvétele előtt álltunk s 1904-ben a pályázat is le volt zárva, 1906 nyarán megkezdődött s 1908 végén befejeződött az építkezés, 1909 februárius 8-án megnyílt az olvasóterem — ez a tempó még így is, noha a politikai helyzetből folyó ismételt költségvetési zavarok miatt az előkészítés munkája akadozott és az építkezés kezdete kitolódott, szokatlanul gyors és meglepő volt. 1909 tavaszán már új otthonunkban dolgoztunk. Az új otthon területi, elhelyezési, berendezési viszonyairól alig szükséges számbeli adattal állani elő. Egy-két adatra mégis ki kell terjeszkedni. A föllállított anyag polczai egyfolytában 9:25 km. hosszúságot adnak, a könyvtár számára 2690 ²m beépített alapterületet elfoglaló helyiségek szolgálnak és egyszerre 252 olvasót vagy dolgozót tudunk elhelyezni.

Az új épületbe új könyvtárt kellett átvinni. Régi, szűkös viszonyainktól nyugözve, kicsi személyzetünkkel küzködve, már 1902-ben megkezdettük a várt új épület elkészülése reményében a régi könyvtárnak új könyvtárrá leendő átalakítását. Erre első lépés a könyvesház tüzetes átvizsgálása és pontos megismerése volt. A könyvanyagnak pontos revíziója két okon vált szükségessé. Először, mert a leíró czédulák nagy része nem állott sem a mai,

sem az akkori katalogizálás színvonalán, tehát nem is fődte a könyvtári anyagot; másodsor, mert a könyvtár rendszeresen fölállítva nem volt.

A régi, sőt legrégebbi s az 1892-től számított új fölvételek czédulái közé az ingadozó és tétova gyakorlat következtében hiányos, sőt egészen helytelen fölvételek tömege szorult. Azt lehet mondani, hogy a fölvétel önkényes volt és 1892-ig egyénenkint változott. Folyóiratok, gyűjteményes munkák, sorozatos kiadások, több vagy sok kötetes művek részletes földolgozása vagy teljesen hiányzott, vagy igen lényeges kiegészítésre szorult. *Szabó Károly* minden könyvészeti kritikát kiálló czédulái után a hanyatlás megdöbentő volt, viszont a legújabb fölvételek már újra megállották a bírálatot. A régi, gyakran kifogástalan czédulák egy részét meg azért kellett újjal kicserélni, mert papirosuk részint a használat következtében, részint az anyag silánysága miatt, erősen szenvedett. Végül, mivel a czédulázott és fölállított anyag évtizedek óta nem volt revidálva, részint az elhelyezésben, részint a szignálásban támadt zavarok állandóan bajt szereztek. Ehhez járult azután, hogy a kikölcsönzött anyaggal egyáltalában nem tudtunk tisztába jönni. Mivel egyesek és főként intézetek kezén igen nagy anyag és igen régi idő óta volt kölcsön, mivel a kölcsönzés nyilvántartásában az ABCés Index és a kétféle (múzeumi, egyetemi) térítvény rendszere miatt igen sok tévedés és hiba csúszott be, mert a nyilvántartásnak e régi módjával vezetett kölcsönzést az új térítvény rendszer beállítása alkalmával nem dolgozták át: a kölcsönzött anyag kezelése, gondozása és nyilvántartása a legnagyobb nehézségek között, örökös kellemetlenséggel járt és folytonosan henyé munkával terhelte a könyvtárt. Az anyag revíziójával együtt a kölcsönzés revízióját is el kellett végezni s rendezni kellett a 15—25 évre visszamenő hátrálékok ügyét. A hátrálékos kölcsönzők egy részével, ha vontatottan is, de rendezni lehetett a régi kölcsönzések ügyét. Nagy sajnálattal kell azonban megemlékezni arról, hogy igen tiszteletre méltó kölcsönzők mindig jobban bíztak saját *ügy emlékszemőkben*, mint a könyvtári nyilvántartás és ellenőrzés végzésére rendelt könyvelésben. Tömerdek kellemetlenség, megérthetetlen hercze-hurcza, állandó és mindkét fél részéről időt és fáradságot követelő folytonos munka, hivatalos eljárások, kereketek után 1904 végén, négy esztendei gyötrődés árán, sikerült végre a hátrálékos kölcsönzők ügyét annyira rendezni, hogy a föl-hajthatatlan és veszendőbe ment anyagnak készpénzbeli megtérítését elérhettük, az elhaltak, vagy ismeretlenségbe eltűnteket terhelő hátrálékokat a könyvtár terhére megrendeltük és a mennyire lehetett, pótoituk is. Ez a majdnem öt éves háború igen nagy tanulság arra, hogy a kikölcsönzött könyv visszatérő útja is mindig jószándékkal van kövezeve; meg arra, hogy a legtökéletesebb úr is tévedhet, mikor emlékezetére hivatkozik eredeti térítvényeivel szemben, végül arra, hogy elveszett könyv árát behajtani igen sokkal nehezebb, mint ugyanazt a művet a könyvpiacra fölhajtani. Az anyag

fölvételén és a kölcsönzési forgalomban elő álló zavaron kívül a revíziót még az is sürgősen kívánta, hogy az anyagnak természete szerint való kiválásával, vagy csoportosításával nem sokat, vagy semmit sem törődtek.

A könyvtárban 1900 előtt csak egy különleges gyűjtemény (a RMK. I. kötetébe tartozó régi magyar irodalom) volt fölállítva. Különbben a könyvtárnak egész anyaga, a mit kezelés, könyvészeti érték, vagy más ok miatt önálló gyűjteményekként kellett volna fölállítani, minden egy kezdetleges raktári rendszer keretében és egy még kezdetlegesebb szekrény- vagy polcz-rendszer igénybevételével volt elhelyezve. A mi ma Sajátképi Nyomtatvány, INC, RMK. (II. és III. kötet), Egyetemi Nyomtatvány, Iskolai Értesítő, Városi Iratok, Halotti Beszédék, Egyleveles nyomtatvány, (főként színlap és gyászjelentések stb.), Folyóirat, Hírlap, Térkép, Metszet, mindez egy számozásban és egymás mellett a legtarkább összevisszaságban szerepelt és szorongott. Olvasótermekben fölállított kézikönyvtárunk meg a kézikönyvtár arányai szerint, a régi hely s az új épület arányában és módjában különbözik. A könyvtár anyagának ily módon való elválogatása és csoportonként való fölállítása ugyan nem ment, mert nem mehetett, egyszerre, de 1902 óta állandóan munkában volt s véglegesen csak az új épületben történt meg. A könyvtárt kiegészítő gyűjtemények, (kézirattár, levéltár) átfelműködése is ezen a csapáson haladt.

A revízióval párhuzamosan történő szelegálással együtt készült el a helyi katalogus és mind ennek következménye lett az 1904-től használatba vett szerzeménykönyvezési rendszer. Ezzel a modern könyvtár kezelési rendjének legszükségesebb kérdéseit sikerült még a régi helyen megoldani. Mindennek eredményeként már fejlett kezeléssel jöttünk át az új könyvtárba s közben és előzőleg előkészíthettük a hurczolkodást is. Ezért a valóságos költözködést fél esztendő alatt s úgy ejthettük meg, hogy az új fölállítást még a régi helyen végeztük s az így csoportosított, fölállított, beszámozott és jelzett anyagot egyenesen a helyére rakhattuk. Ez a rövid visszaemlékezés sem a részleteket, sem a munka tömegét nem adja, de adja a régi és az új helyzet különbségét, a mely egyszerre érthetővé teszi, hogy az új épületbe behurczolkodó régi könyvtár egyszerre, máról-holnapra teljesen átszervezett állapotban, mint teljesen új és a kor színvonalán álló működésre képesített könyvtár foglalhatta el új épületét.

Mikor mi nálunk könyvtárakról s viszonyairól van szó, a fogalmaknak tarka összevisszasága, a fölfogásoknak sokfélesége fonódik a könyvtári élet köré. Közöttük sok van, a melyet még, hogy úgy mondjuk, befentes emberek is csak ködösen látnak. A távolabb állók meg egyenesen rosszul, vagy sehogysem tudnak megítélni bizonyos kérdéseket. Ezek között a szolgálati és személyzeti kérdések részesülnek a legkülönfélébb fölfogásban s a legnagyobb zavarra mutató megítélésben.

Ha valaki a külföld fejlett könyvtári világát ismeri, a legelső

a min megütközik az az igen nagy létszámbeli különbség, melyet azoknak s a miéinknek személyzete között talál. Szeretik az amerikai könyvtárakat az európaiakkal szembeállítani. Amazoknak százkát elérő és meghaladó személyzetével szemben az európai könyvtáraknak jóval kisebb személyzete s ezekkel szemben a mi könyvtáraink kicsiny személyzete szakemberek előtt is egyenesen érthetetlen, de a mi sajátos viszonyaink miatt még az is és még mindig elérhetetlen valami. Ha az amerikai vagy csak a kontinentális könyvtárak személyzetét vesszük is szemre, könnyen meg fogjuk mérhetni, milyen messze elmaradtunk. Igaz, hogy általában egész könyvtári életünk és világunk is nagyon elmaradt a kontinenstől, Angliát és Amerikát nem is említve, de vajjon nem függ-e ez a kettő össze? Hogyan lehet elképzelni virágzó és tudatos könyvtári életet, eldugott, megrekedt, fejlődésre alkalmatlan könyvtárakkal és kicsiny számú személyzettel? Ha még a könyvtárnokok között is válogatnánk s elméleti képzettség, szakbeli gyakorlat és szakirodalmi vagy technikai eredmények alapján elválasztanánk az igazi, hivatásszerű szakembert attól, a ki csak félig könyvtárnok, amúgy is sovány adatunk ugyancsak ösztövrre fogyna.

S mégis, valahányszor a könyvtári személyzet kiegészítése szóba kerül, mindig akad hozzáértőnek hitt politikus, ki a kabátos proletárság növelésétől remeg. Miért értenek nálunk minden szólamot félre? Bizonyára azért, mert kevés a könyvtár. Miért lehet nálunk egy szólammal néha fényes pályát indítani? Mert kevés a könyvtár. Más kérdés általában a kabátos proletárság növelése. Egyes állami, vagy más hivatalban a meglevő személyzet talán csakugyan elegendő is, de sem a könyvtárakban, sem más tudományos és közművelődési intézetben nincs elég munkás és dologtevő ember. Azonfelül különbség van munka és munka között s gondolni kell arra is, hogy minden munkát többféleképpen lehet elvégezni, az el nem végzéstől kezdve a pontos végrehajtásig. Nem lehet tehát általánosítani a tisztviselői személyzet túllengéséről zengő szólamot sem, mivel az legföljebb csak egyes esetekben igaz. Könyvtári és közéletünkben egyformán azért maradtunk el, mert kevés a könyvtár és kevés az igazi szakember is. Szükséges haladásunk alaptétele a több könyvtár és sok szakember. Ha már most egy minden izében új könyvtár épül, a holt berendezésnél az élő berendezkedés: a szervezet, kezelés, személyzet, még sokkal fontosabb és sürgősebb. A mi könyvtárunk tehát nem csupán épületében és holt berendezésében nyitja meg a modern könyvtárak sorát, hanem szolgáltatban, kezelésben és szakbeli munkában. E végre nem csupán szolgálati időnk arányában, hanem elhelyezkedésünk nagyobb keretében és rendszeres belső munkánk ellátása érdekében is nagyobb személyzetre van szükségünk, mint a milyenhez régi állapotunk és hazai viszonyaink szerint szokva vagyunk, mint a milyenel e szokás alapján el vagyunk látva.

Az épület és az abban folyó élet önként és magától fejleszti

vagy követeli a megfelelő könyvtári személyzetet. Ezt a kézzel fogható valóságot a Közoktatásügyi Miniszter úr is jól látta és ezért megindította s az 1909-iki és 1911-iki állami költségvetésben valóban meg is kezdte a személyzet fokozatos kiegészítését. A politikai helyzet, mely annak idején az építkezést is legalább két esztendővel visszavetette, a szervezést is megakasztotta. A költségvetés nélkül lezajlott 1910 év alatt, melyről éppen beszámoló, nélkülözniünk kellett a kisegítő munkások egy részét, ennek következtében tehát a zárt és nagy gyarapodások naplózása erről az évről elmaradt. Mivel szerzeménykönyvezési rendszerünk nem tűri meg az átlagban számított, vagy kerekszámokban kifejezett tételeket, évi gyarapodásunk kimutatásában csak a valószínűságon bejegyzett gyarapodás összegét számolhattuk el.

A múlt esztendő végén munkába állított kisegítő személyzettel azután megindult az 1910-ről elmaradt anyag szerzeménykönyvezése és rendszeres feldolgozása is; remélni merem, hogy ez a munka ennek utánna zavartalanul fog haladni, mert meg kell győződve lennem arról, hogy a nagyméltóságú Miniszter úrnak ezután is kiváló gondja lesz a Könyvtárra, mely hazai könyvtáraink között szükség szerint kötelezve van arra, hogy ne csupán épületével, hanem gyors és megbízható kezelésével is a kor színvonalán maradjon. Ez a kötvételmény a mi könyvtárunkban már csak a rendszeresen könyvtári pályára készülő és állandó személyzet beállításától függ. Szerencsés könyvtár tehát a mienk, mely elhelyezésének nyomorúságát, berendezkedésének kezdetlegességét, belső kezelésének tapogató kísérleteit egy csapásra a múlt emlékévé tudta tenni, melynek ma már csupán a személyzet számbeli emelésére kell várnia.

Régi törekvésünk volt, hogy a korábbi évek mostoha anyagi viszonyai miatt részint örökölt, részint szükségéből megnőtt könyvtári számláinkat rendezzük. Erre alkalom kínálkozott az idén, mikor a rendkívüli kötetelés fedezetére engedélyezett kölcsönnek utolsó részletét is törlesztettük. Az e célra engedélyezett kölcsön s annak kamata egy pár esztendőn keresztül ugyan még nyomni fogja gazdaságunkat, de mégis közelebb vagyunk a rég sóvárgott célhoz: a normális költségvetéshez.

A Könyvtár javadalmát ez év folyamán a már említett törlesztésen kívül még főként a kötetelés költségei terhelték. A múzeumi anyagnak felénél jóval nagyobb része kötetlen volt. A költözködés előkészítéséhez, a számozás és fölállítás rendszeres munkájához hozzátartozott a rongált, vagy szertehulló darabok védelme. A hírlaptári szaporulatot is kötetni kellett, sőt sok nagyobb gyűjteményt is. Mindez aránytalanul nyomta költségvetésünket, a miért még mindig nem jutoitunk oda, hogy a könyvtárnak mutatkozó, sőt szembetűnő hiányait tervszerűen és rendszeres vásárlással pótolhassuk. Feltűnő, a mit igazán nehezemre is esik bevallani, a magyar szépirodalom hézagossága és bizony hiányos a sajtóképi erdélyi könyvészet is, mely mindig újabb és újabb meglepetéssel

szolgál. Régebben már szóvá tettem ezt a valóságot, de az állapot, ha javult is, meg nem változott. Mivel a rendes javadalomból való rendszeres és tervszerű gyarapítás ideje még nem érkezett el, rendkívüli hitelhez kellett folyamodni a vásárra került Kacziány-könyvtár megvételére, mely kivált az 1848/49-es idők irodalmához és történetéhez jelentékeny adalékkal fog járulni. Néhai Szűry Dénes különleges gyűjteménye, melyben az 1772-től induló magyar szépirodalom első kiadásai teljes sorozatban voltak meg, csak úgy más kézbe került, mint Ballagi Géza röpiratgyűjteménye, pedig mind a kettőre nagy szükségünk lett volna. Ilyen esetekben érezzük legjobban, hogy könyvtárunk tudatos munkája anyagi ellátása miatt mennyire korlátozva van. Ez a két különleges könyvtár ránk nézve ugyan elveszett, de legalább a fővárosi könyvtárban együtt maradt.

Rendes gyarapodásunk forrásai közül az ajándék útján és a csere viszonyból eredő statisztikánk kedvező. Különösen az utóbbi, a mit főként annak kell tulajdonítani, hogy az Egyesület kiadványai bizalmat keltettek, talán annak is, hogy a csereviszony ápolását a választmány megbízásából közvetlenül maga a Könyvtár intézi. A cserét folytató felek névsora az idén is gazdagabb, csak úgy, mint az ajándék-tévőké. Ezek közül a nagyobb adományokat külön is meg kell említeni: özv. Molnár Józsefné, dr. Richter Aladár, Thúry Zsigmond és dr. Szádeczky Béla adományát. Az előbbieket jelentékenyen hozzájárultak a könyvtár, a legutolsó pedig a hirlap-tár teljessé tételéhez. Mert ebben Thuránszky Tamás hagyatékából 7 hirlapnak 217 kötetét kaptuk meg és pedig java részben nálunk hiányzókat. A ki tudja, hogy a napilapoknak régebbi évfolyamait milyen nehéz kiegészíteni, kellően méltányolni fogja ez adomány becsét. Van valami fölemelő tudat abban, hogy a közönségnek egy része nem csak vesz, hanem ad is. Az ajándékban az ajándék tárgyánál sokkal értékesebb annak indítéka: mely hálából, nemes szenvedélyből, értelmi fejlettségből, hazafiai lelkeségből, sőt öntudatlan ösztönből is fakadhat. Akár melyikből fakad: megbecsülést, vonzódást és még szeretetet is jelent. Mi így fogván fel: szeretettel, elismeréssel viszonzozzuk és háláljuk meg a vett adományokat.

A budapesti királyi főügyészség területén gyűjtött sajtóügyi köteles nyomtatványokat eddig évenként szeptember hó elején vettük át. Indokolt előterjesztésünkre ezután évenként június legvégén fogjuk átvenni. Ezzel egyfelől az iskolai év elején amúgy is elfoglalt személyzet helyzete könnyűül, és az anyag kibontása a nyári időre esik; másfelől az ügyészség hamarabb kiürítheti amúgy is szűkös szekrényeit. A két erdélyi főügyészségtől a rendes időben és a régi eljárás szerint kapjuk meg az esedékes anyagot.

Az esztendőnek egyik váratlan sikerét külön kell megemlétenem. Néhai gróf *Mikó* Imre háza eladásra került s annak két rak-tári helyiségében őrzött, de a házzal együtt adás-vétel tárgyát nem képező nyomtatványok, iratok, kegyeleti és más ereklyék sorsát biztosítani kellett. Választmányunk előterjesztésemre haladéktalanul

megtette a szükséges lépéseket, s ezek eredményeképpen a két kamara anyagát november hó közepén átvehettem. Az adományozó *Pejacsevich-Mikó Mária* grófnő megértette úgy az őt díszesítő kötelesség szavát, mint a bennünket terhelő felelősség súlyát s a jelzett hagyaték nemes adományából a múzeum tulajdonába jött át. Ennek az anyagnak Könyvtárunkra eső nagyobb részében különösen két gyűjtemény válik ki. Az egyik az a Rhédey-levéltár, mely gróf Rhédey Ádám kezén volt és Mikó Imre grófhoz feleségével, gr. Rhédey Máriával, került; a másik, mely gróf Mikó Imre levelezését, iratait s életének más, írásos emlékeit foglalja magában. Egyesületünkre s annak munkába vett vállalatára, Mikó-kiadásunkra, különösen ez az utóbbi fontos. Eddigi kutatásaink során megdöbbenve tapasztaltuk, hogy Mikó levelezésében, kivált az 1855 előtti és 1867 utáni évekből pótolhatatlannak látszó hézagok vannak. A kortársakhoz, azok utódaihoz s általában az érdekelt hatóságokhoz, egyesületekhez és magánosokhoz két versen küldött tudakozódó leveleink csak igen gyér eredményt érhetnek el. A Mikó-iratok között talált s főként a korábbi évekre, valamint a múzeum-egylet alapítására vonatkozó iratok nagy száma tehát nem csupán gyűjteményünket, hanem kiadásunkat is gazdagítják. Sajátságos játéka a sorsnak és a véletlennek, hogy míg Mikó leveleit országszerte kutattuk és értők nagy levelezést folytatunk, a Mikó leveleknek igen szép és majdnem teljes gyűjteménye tőlünk alig egy kődobásnyira lappangott. Ez az örvendetes esemény most már lehetővé tette, hogy a tervezett Mikó-kiadás hamarosan megindulhasson és hogy a levelezés első kötetét ne 1848 tavaszától kelt levelekkel kezdjük, mint a hogyan kezdtünk volt, hanem Mikó közéleti szereplése kezdetére eső igen értékes levelekkel.

Mikó Imre grófnak nemzeti hevületben, áldozatra kész szívében és jó reménységben egyik igen nevezetes és hű társa, *Ujfalvy Sándor*, az emlékiró, irodalmi és családi leveleit is ez az esztendő hozta meg nekünk. *Ujfalvy Emlékiratát* egyesületünk most adja ki, a munka sajtó alatt van s ez év folyamán megjelenik. A kiadással megbízott dr. *Gyalui Farkas* az emlékirónak plasztikus alakja rajzához nem csupán írói hagyatékát s abban igen becses darabokat kutatott föl, hanem ezt a gyűjteményt a Múzeum Könyvtárához be is kalauzolta. A mit annál könnyebben tehetett, mivel annak hazafias erényekkel és gondolkodása nemességével gazdag tulajdonosában, *Ujfalvy Károly* úrban, nemcsak jogilag, hanem szellemben is méltó örökösére találtunk. Az elismerés két okon illeti őt, mert ezt a nagybecsű irott gyűjteményt megőrizte és mert azt Erdélyi Nemzeti Múzeum által a hazai tudomány rendelkezésére adta.

A levéltárunkban elhelyezett családi levéltáraink száma az idén még hárommal nőtt. *K. Weress Sándor*, egyesületünk buzgó tagja, családjára vonatkozó iratait helyezte el nálunk örök letétül. Gyűjteménye aránylag fiatal, de érdekes darabokat tartalmazó iratokkal kezdődik s az ajándékozó írói működésének emlékeivel

zárul. Báró *Bornemissza* Gyula, monasztiri cs. és kir. osztrák-magyar konzul úr családjának gazdag levéltárát helyezte el. Az 54 fiókban elhelyezett anyagot, melynek főként XVI—XVII. századi része köztörténeti vonatkozásokban igen gazdag és értékes, föllállítottuk és pedig ugyanabban a rendszerben, amilyenben eredetileg föl volt állítva. Végül családi levéltárukat, mely az erdélyi és zemplénmegyei ágnek Bottyánban és a vas megyei ágnek a szomszédos Bélyben őrzött levéltárát foglalja magában, néhai Kis- és Nagysennyei báró *Sennyei* Pál özvegye, sz. báró *Fidh* Mária kegyelmes asszony és fiai báró Sennyei Béla és Géza a mult év tavaszán adták át örökletétül levéltárunknak. Az 1613-ban elhalt Sennyei Pongrácz, erdélyi kancellár által, ki Erdély földjén és politikájában emelkedett ki, ez a levéltár szorosan kapcsolódik Erdélyhez, tehát annak múzeumához. Ezt a történelmi kapcsolatot levéltárunk és épületünk minden igényt szolgáló s minden biztosítékot nyújtó elhelyezése segített felújítani és megpecsételni; viszont ez a kapcsolat indította a letevő bárói családot arra a nemes és valóban főúri elhatározásra, hogy levéltárunk köztörténeti fontosságú emlékei és családjuk közéleti szerepléseit fényesen igazoló irományai ne csak megőrzés, hanem egyben tudományos publikációban, földolgozás és közzététel alá kerüljenek. Ezt az utóbbi kívánságot és rendelkezést pedig maguk teszik végrehajthatóvá azzal, hogy a jelzett tudományos földolgozás költségeire évenként 1000—1000 koronával járulnak, melyet az egyesület pénztára külön alapként kezel, mely csak a báró Sennyei-család publikációja kiadására fordítható. A levéltár átvételével megbizott dr. Veress Endre a levéltár anyagát az év tavaszán szállította be. A báró Sennyei-levéltár elhelyezésében megnyilatkozó fenkölt gondolkodás kitüntető bizalomról tanuskodik, mely Könyvtárunk tudományos és tehnikai fejlettségének szól.

Végül hálásan emlékszem meg arról, hogy a könyvtár személyzete, s ennek élén dr. Gyalui Farkas ör, távollétem egész ideje alatt az egyesített könyvtár működését minden igényt kielégítő buzgalommal és szeretettel intézték. Miután a miniszter úr megbízása engem majdnem egész esztendőn keresztül lefoglalt és távol tartott, voltaképpen csak azért vállalhattam e jelentés megtételét, melynek tudomásul vételét kérem, hogy nekik buzgó és sikeres munkájukat hálásan megköszönhessem.

Kolozsvár, 1911. januárus 31.

Erdélyi Pál
igazgató.

A kolozsvári Ferencz József Tudomány-Egyetem és az Erdélyi Nemzeti Múzeum Könyvtára gyarapodása az 1910-ik évben.

	Egyetem				Múzeum			
	mű	kötet	fűzet	drb	mű	kötet	fűzet	drb
Nyomtatvány ---	563	1596	—	—	834	1587	—	—
Ósnyomtatvány ---	—	—	—	—	—	—	—	—
Régi Magyar Könyvtár ---	—	—	—	—	3	5	—	—
Folyóirat ---	15	1015	—	—	4	247	—	—
Hírlap ---	—	68	—	—	100	1598	—	—
Egyetemi nyomtatvány ---	4	—	352	—	—	—	—	—
Disszertáció ---	2108	—	2108	—	—	—	—	—
Értesítő ---	—	—	—	202	—	—	—	—
Vegyes nyomtatvány ---	4	—	—	6	14	—	—	166
Térkép ---	3	—	—	4	—	—	—	10
Kézirat ---	—	—	—	—	49	58	—	—
Színlap ---	—	—	—	—	—	—	—	7
Proklamáció ---	—	—	—	—	—	—	—	—
Egylevelés ---	—	—	—	—	—	—	—	19
Gyászjelentés ---	—	—	—	—	—	—	—	333
Oklevél ---	—	—	—	—	—	—	—	1668
Facsimile ---	—	—	—	—	—	—	—	9
	2697	2679	2460	212	1004	3495	—	2212
					2697	2679	2460	212
					3701	6174	2460	2424

azaz 3701 mű, 11058 darab.

Az Erdélyi Nemzeti Múzeum könyvtárának gyarapodása forrásuk szerint az 1910-ik évben.

A) A nyomtatványi osztályban:

	Nyomtatvány		Ósnyomtatvány 1525-ig		R. M. K.		Folyóirat		Hírlap		Vegyes nyomtatvány		Térkép	Színlap	Proklamáció	Egylevelés	Gyászjelentés
	mű	kötet	mű	kötet	mű	kötet	mű	kötet	mű	kötet	mű	drb	mű	drb	darab		
Vétel útján ---	504	958	—	—	2	4	3	145	6	91	6	7	—	—	—	9	9
Ajándékkal ---	319	522	—	—	1	1	1	35	9	309	6	157	10	7	—	9	322
Cserében ---	11	107	—	—	—	—	—	67	—	—	2	2	—	—	—	1	2
Köteles példa	—	—	—	—	—	—	—	—	85	1198	—	—	—	—	—	—	—
	834	1596	—	—	3	5	4	247	100	1598	14	166	10	7	19	333	

B) A kéziratári osztályban:

	XVIII. század		XIX. század		XVIII—XIX. század		XX. század	
	mű	kötet	mű	kötet	mű	kötet	mű	kötet
Vétel útján ---	3	4	23	30	—	—	—	—
Ajándékol ---	4	4	16	17	1	1	2	2
Cserében ---	—	—	—	—	—	—	—	—
Letétül ---	—	—	—	—	—	—	—	—
	7	8	39	47	1	1	2	2

C) A levéltári osztályban:

	Oklevél						Czímeres levél	Oklevél-másolat	Pecset	Czímerkép	Fényképlemez
	XVI. század	XVII. század	XVIII. század	XIX. század	XX. század	Limbus					
Vétel útján ---	—	2	69	906	—	2	3	5	2	—	—
Ajándékol ---	—	2	14	374	2	—	—	3	1	1	5
Cserében ---	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—
Letétül ---	1	3	134	136	7	1	1	—	—	—	—
	1	7	220	1416	9	3	4	8	3	1	5

D) Összefoglaló kimutatás:

	Vétel		Ajándék		Letét		Csere		Köteles példa		Összesen		
	mű	drb	mű	drb	mű	drb	mű	drb	mű	drb	mű	drb	
Nyomtatványok							a) az Orvosi és Természettud. szakosztályoktól	4	124				
							b) a Bölcs., ny.-és tört.-tud. szakosztálytól	5	48				
							c) alkalmi ---	4	7				
	521	1223	336	1372	—	—		13	179	85	1198	955	3972
Kéziratok	26	34	23	24	—	—		—	—	—	—	49	58
Oklevelek	—	989	—	402	—	283		—	3	—	—	—	1677

*Az Erdélyi Nemzeti Múzeum könyvtárát az 1910. évben
ajándékaikkal gyarapították:*

A) A nyomtatványi osztályban:

Az ajándékozó neve	Nyomtatvány		Őnyomtatvány		R. M. K.	Vegyes nyomtatvány		Színlap	Proklamáció	Egyleves	Gyász-jelentés	Folyóirat		Hírlap		Térkép	
	mű	kötet	mű	kötet		mű	db					darab	mű	kötet	mű	kötet	mű
A m. kir. belügyminiszterium		1															
A m. kir. földművelésügyi miniszterium	2	4											1				
A m. kir. vallás- és közokt. minisztérium		3															
Múzeumok és Könyvtárak Orsz. Főfelügyelősége		2															
Magyar Nemzeti Múzeum													1				
Magyar Tudományos Akadémia	1	3															
A m. kir. Kuria		3															
Budapesti egyetem rektora		5															
Kolozsvári	1	6								11							
Budapesti egyetemi könyvtár		3															
A m. kir. Földtani Intézet	1	2															
Budapest székesfőv. statisztikai hivatala														1			
Orsz. Erdészeti Egyesület	2	3					1										
Budapesti keresk. és iparkamara		1															
Kolozsvári keresk. és iparkamara		1															
Kalocsai érsek		1															
Tordai államépítészeti hivatal							1	3									
Karolina kórház	1	1															
Alsófehérm. Tört.- és Rég. Egylet		1															
Erdélyi Múzeum-Egyesület	1	7								30			1				
Erdélyi Nemzeti Múzeum érem- és régiségtára	1	1															
Kassai Kazinczy-kör		1															
Pécs-Baranyavm. Múzeum Egyesület													1				
Torontálvm. Közműv. Egylet	1	1															
Archaeologiai Ért. szerk.													1				
Erdélyi Múzeum szerk.	7	8															
Genealogiai Füzetek szerk.													1				
Magyar Gyorsíró szerk.													1				
Turul szerk.													1				

Az ajándékozó neve	Nyomtatvány		Ősnyomtatvány		R. M. K.		Vegyes nyomtatvány		Színlap	Proklamáció	Egylevelés	Gyászjelentés	Folyóirat	Hírlap	Térkép	
	mű	kötet	mű	kötet	mű	kötet	mű	db	darab				mű	kötet	mű	db
Brassó város		1														
Fiume város	1	1														
Sepsiszentgyörgy város		1														
Sopron város	1	1														
Temesvár város	1	2														
Egyes nyomdák	75	105					133				83		5		1	
Aradi Gábor	3	4														
Gr. Bethlen Karolina	1	1						2		3						
Bíró Béla	1	1														
Darnay Kálmán		3														
Diósi Jakab	1	1														
Erdélyi Pál dr.	8	14								1	32				11	
Ferenczy Miklós dr.	1	1														
Gr. Forgách László és István	1	1														
Gyalui Farkas dr.	1	1														
S. Gyulai Rikárd							1	1			37					
Janet Ch.	6	7														
Kató József	1	1														
Kazinczy Béla id.	1	1														
Kelemen Lajos	2	6					1	1								
Gr. Kornis Károly											29					
Kovács Nándor	1	1														
Lehoczky András															1	
Özv. Lengyel Dánielné											1					
Lukács S. Levente	1	1														
Mandl Mór	1	1												1	6	
Márki Sándor dr.		1													2	
Özv. Molnár Józsefné	54	71										120		69		
Orient Gyula dr.	1	1														
Páter János	10	13														
Richter Aladár dr.	49	85					14	5			26					
Rozman Izsák	1	1					1			1	73					
Sándor Imre	1	1														10
Sipos Kamilló	1	1								2						
Stein Gusztáv	1	1														
Szabó Péter dr.	1	1														
Szacs vay Ilona	3	27														
Szádeczky Béla dr.														7	27	
Özv. Szász Domokosné	4	4								1						
Szegedy-Maszák Hugó	1	1														
Szemere Miklós	1	1														
Tóth Mike	1	1														
Thúry Zsigmond	47	78					3	3						1	2	
Vadász Ede													1			
Veress Endre	17	20				1	1									
Ismeretlen										1						

Összesen : 319 522 — — — 1 1 6 157 7 — 9 322 1 35 9 309 — 10
 azaz 336 mű, 1103 darab.

B) A kéziratári osztályban:

Az ajándékozó neve	Mű	Kötet
Gr. Bethlen Karolina, Kolozsvár --- --- --- --- ---	8	8
Erdélyi Lapok szerkesztősége --- --- --- --- ---	1	1
Erdélyi Múzeum szerkesztősége --- --- --- --- ---	2	2
Hrabéczy Jenő, Kolozsvár --- --- --- --- ---	2	2
Özv. Lengyel Dánielné, Kolozsvár --- --- --- --- ---	3	3
Nagy Gábor, Kolozsvár --- --- --- --- ---	2	2
Szóllósy Attila dr., Kolozsvár --- --- --- --- ---	1	2
Veress Endre dr., Kolozsvár --- --- --- --- ---	2	2
Ismeretlen --- --- --- --- ---	2	2
Összesen:	23	24

C) A levéltári osztályban:

Az ajándékozó neve	Oklevél	Oklevél- másolat	Czímer- kép	Pecset	Fénykép- lemez
Gr. Bethlen Karolina, Kolozsvár ---	350				
Gr. Kornis Károly, Szentbenedek ---		1			
Kővári Ernő dr., Vajdahunyad ---		2			5
Kropf Lajos, London --- --- ---	1				
Özv. Lengyel Dánielné, Kolozsvár ---	20		1		
Richter Aladár dr., Kolozsvár ---	12				
Szekeres Tamás, Kolozsvár --- ---	1				
Sztojka Ferencz, Kolozsvár --- ---	7				
Vass Ernő, Vác --- --- --- ---	1				
Veress Endre dr., Kolozsvár --- ---				1	
Összesen:	392	3	1	1	5

Az Erdélyi Nemzeti Múzeum könyvtárába az 1910. évben beérkezett cserepéldák.

A) *Az orvosi és természettudományi szakosztályok részéről:*

H o n n a n	Nyom- tatvány		Folyó- irat	
	mű	kötet	mű	kötet
Erdélyi Kárpát-Egyesület	—	2	—	1
Magyarországi Kárpát-Egylet	—	1	—	—
Budapesti tud.-egyetemi természet-tud. szövetség	—	1	—	—
Magyar Nemzeti Múzeum	—	—	—	1
„ Tudományos Akadémia	—	—	—	1
„ Bába-Egyesület	—	1	—	1
„ Ornithologiai Központ	—	—	—	1
„ királyi földtani intézet	—	1	—	1
K. M. Természettudományi Társulat	—	—	—	1
Pozsonyi Orvos-Term.-tud. Egyesület	2	8	—	—
Siebenbürg. Verein f. Naturwissenschaft, Nagy- szeben	—	2	—	—
Gyógyászat szerk.	—	—	—	1
Gyógyszerészi Hetilap szerk.	—	—	—	1
Méhészeti Közlöny szerk.	—	—	—	1
Tuberkulózis szerk.	—	—	—	1
Annaberg-Buchholzer Verein f. Naturkunde	—	1	—	—
Naturforschende Gesellschaft in Basel	—	1	—	—
Bergen Museum	—	1	—	1
Naturforschende Gesellschaft in Bern	—	1	—	—
Schweizerische Entomologische Gesellschaft, Bern	—	—	—	1
Schlesische Gesellschaft f. vaterländ. Kultur, Breslau	—	1	—	—
Société Entomologique de Belgique, Bruxelles	—	1	—	—
Société Nationale des Sciences Nat. et Math. de Cherbourg	—	1	—	—
Naturforschende Gesellschaft Graubündens, Chur	—	1	—	—
Royal Dublin Society	—	—	—	1
Royal Irish Academy, Dublin	—	1	—	2
Naturwissenschaftlicher Verein zu Düsseldorf	1	1	—	—
Physikalisch-medizinische Societät in Erlangen	—	1	—	—
Physikalischer Verein, Frankfurt a/M.	—	1	—	—
Thurgauische Naturforschende Gesellschaft, Frauen- feld	—	1	—	—
Société de physique et d'histoire nat. de Genève	—	1	—	—
Oberhessische Gesellschaft f. Natur-u. Heilkunde, Giessen	—	3	—	—
K. Gesellschaft d. Wissenschaften zu Göttingen	—	—	—	2

H o n n a n

	Nyom- tatvány		Folyó- irat	
	mű	kötet	mű	kötet
Naturwissenschaftl. Verein f. Steiermark, Graz ---	—	1	—	—
Verein der Ärzte f. Steiermark, Graz ---	—	1	—	—
K. L.-C. Deutsche Akad. d. Naturforscher, Halle a. d. S. ---	—	3	—	—
Wetterauische Gesellschaft f. d. ges. Naturkunde zu Hanau ---	—	1	—	—
Société Hollandaise des sciences à Harlem ---	—	—	—	1
Naturwiss.-medizinischer Verein, Innsbruck ---	—	1	—	—
Société Vaudoise des sciences naturelles, Lausanne	—	—	—	1
Museum Francisco-Carolinum, Linz ---	—	1	—	—
Geological Society of London ---	—	1	—	—
Royal Society of London ---	—	1	—	2
Institut Grand-Ducal de Luxembourg ---	—	—	—	2
Gesellschaft z. Beförd. d. ges. Naturwissenschaften, Marburg ---	—	1	—	—
Société Impériale des Naturalistes, Moscou ---	—	—	—	1
Ärztlicher Verein, München ---	—	1	—	—
K. B. Akademie der Wissenschaften, München ---	—	—	—	1
Naturhistorische Gesellschaft, Nürnberg ---	—	1	—	—
Société Zoologique de France, Paris ---	—	4	—	—
Società Toscana di Scienze Nat. resid. in Pisa ---	—	1	—	—
Deutsch. naturwiss.-med. Verein f. Böhmen „Lotos“ in Prag ---	—	—	—	1
K. Böhmisches Gesellschaft d. Wissenschaften, Prag	—	2	—	—
Jednota českých matematiku v Praze ---	—	—	—	1
Stavanger Museum ---	—	1	—	—
St. — Gallische Naturwissenschaftliche Gesellschaft	—	1	—	—
Kongl. Svenska Vetenskaps Akad. Stockholm ---	—	—	—	1
Comité Géologique, St.-Pétersbourg ---	—	3	—	1
Kungl. Vetenskaps-Societeten, Upsala ---	1	1	—	—
Upsala Läkareförening ---	—	—	—	2
Upsala universitäs mineral-geol. institution ---	—	3	—	—
Provinciaal Utrechtsch Genootschap ---	—	2	—	—
K. k. zoologisch-botanische Gesellschaft, Wien ---	—	—	—	1
Nassauischer Verein f. Naturkunde, Wiesbaden ---	—	1	—	—
Naturforschende Gesellschaft in Zürich ---	—	—	—	1
Michigan Academy of Science, Ann Arbor ---	—	1	—	—
Museum of Comparative Zoology, Cambridge U. S. A. ---	—	1	—	—
Cincinnati Museum Association ---	—	4	—	—
Wisconsin Academy of Sciences, Madison ---	—	1	—	—

H o n n a n	Nyom- tatvány		Folyó- irat	
	mű	kötet	mű	kötet
Museo Nacional de Montevideo --- --- ---				1
New-York Academy of Sciences --- --- ---				1
Royal Society of Canada, Ottawa --- --- ---		2		
Academy of Natural Sciences, Philadelphia --- --- ---				1
Museu Paulista. São Paulo --- --- ---				1
Missouri Botanical Garden, St. Louis --- --- ---		1		
Smithsonian Institution, Washington --- --- ---		11		
Összesen :	4	86	—	38

B) *A bölcsészet-, nyelv- és történettudományi szakosztály részéről:*

H o n n a n	Nyom- tatvány		Folyó- irat	
	mű	kötet	mű	kötet
Magyar Földrajzi Társaság --- --- ---				1
„ Heraldikai és Genealogiai Társaság --- --- ---				1
„ Nemzeti Múzeum --- --- ---				2
„ Néprajzi Társaság --- --- ---				1
„ Numizmatikai Társaság --- --- ---	1	1		1
„ Nyelvtudományi Társaság --- --- ---				1
„ Protestáns Irodalmi Társaság --- --- ---				1
„ Történelmi Társulat --- --- ---	1	1		1
„ Tudományos Akadémia --- --- ---		4		4
Szent-István-Társulat --- --- ---				1
Orsz. Középkolai Tanáregyesület --- --- ---				1
Alsófehérmegyei tört. és régész. egylet --- --- ---		1		
Bács-Bodrogmegyei történelmi társ. --- --- ---				1
Hunyadmegyei tört. és régész. társulat --- --- ---				1
Pécs-Baranyamegyei Múzeum-Egyesület --- --- ---				1
Szepesmegyei történelmi társulat --- --- ---		1		
Torontálvármegyei közművelődési egylet --- --- ---	1	1		
Veszprémvármegyei múzeum --- --- ---		1		
Verein f. siebenbürgische Landeskunde --- --- ---		1		1
Budapesti Szemle szerk. --- --- ---				4
Genealogiai Füzetek szerk. --- --- ---				1
Keresztény Magvető szerk. --- --- ---				1

H o n n a n	Nyom- tatvány		Folyó- irat	
	mű	kötet	mű	kötet
	Magyar Katonai Közlöny szerk. --- --- ---			
” Nyelvőr szerk. --- --- ---				1
Magyar-Zsidó Szemle szerk. --- --- ---				1
Royal Society of London --- --- ---		1		
K. B. Akademie der Wissenschaften, München ---				1
K. Witterhets-, Historie- och Antikvitets-Akad., Stockholm --- --- ---		1		
K. Humanistiska Vetenskaps Samfundet i Upsala		1		
Smithsonian Institution, Washington --- --- ---	2	5		
Összesen :	5	19	—	29

Az Erdélyi Nemzeti Múzeum könyvtára 1910. évi jövedelmeiről és azok felhasználásáról.

		Bevétel		Kiadás	
		kor.	fill.	kor.	fill.
1	Rendes javadalom --- --- ---	3120	—	—	—
2	Rendkívüli bevételek --- --- ---	13	80	—	—
3	Állami segély --- --- ---	6500	—	—	—
4	Kölcsön az Erdélyi Banktól --- ---	10000	—	—	—
5	Gyűjtemények gyarapításáért ---	—	—	12088	50
6	Könyvkötő munkákért --- --- ---	—	—	4484	50
7	Szállításért és uti számlákért ---	—	—	570	05
8	Az 1907. évi kölcsön törlesztése- ért és kamataiért --- --- ---	—	—	614	—
9	Vegyes kiadások --- --- ---	—	—	146	96
10	1909. évi tulkiadás --- --- ---	—	—	882	73
Készpénz :		19633	80	18792	74
				841	06
		19633	80	19633	80

A Tudomány-Egyetem és Erdélyi Nemzeti Múzeum könyvtárának használata az 1910-ik évben.

Hónap	Házi használatra kivett művek		Az olvasóteremben használt művek	
	mű	darab	mű	darab
Januárus --- ---	193	448	4578	5599
Februárus --- ---	290	531	6384	8053
Márczius --- ---	253	373	4757	5791
Április --- ---	216	384	5032	6453
Május --- ---	210	345	4875	6113
Junius --- ---	162	229	2672	3991
Julius --- --- } Augusztus --- }	A könyvtár zárva volt.			
Szeptember ---	261	556	4323	4879
Október --- ---	235	578	4604	6560
November --- ---	257	459	4550	5952
Deczember ---	225	401	2924	4233
Összesen :	2302	4304	44699	57624